

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายสุรชัย มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๘/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ๘/๒๕๕๑

วันที่ ๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ตรี
วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๔๗ ทวิ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๕ วรรคสามหรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๕
บัญญัติว่า

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความ
ความคุ้มครอง

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยายหรือโดยคำวินิจฉัย
ของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กร
ตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความ
กฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๓๕ บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลา
ที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษ
ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้

ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด
ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็น
ผู้กระทำความผิดมิได้

ส่วนพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ทวิ (๒)
และมาตรา ๔๗ ตรี วรรคหนึ่ง (๗) บัญญัติว่า

มาตรา ๔๗ ทวิ ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๒) ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต...

มาตรา ๔๗ ตริ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงเมื่อ...

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ทวิ

วรรคสองบัญญัติว่า เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยประการแรกว่า พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ตริ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๔๗ ทวิ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๗ หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๔ บัญญัติถึงหลักการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ซึ่งเป็นบททั่วไป มิใช่บทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่บุคคลที่จะโต้แย้งหรือกล่าวอ้างว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ และมาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติทั่วไปเช่นกัน ซึ่งรับรองสิทธิและเสรีภาพ ตามที่ได้มีการบัญญัติไว้ในมาตราต่างๆ ของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งสิทธิและเสรีภาพที่รับรองไว้โดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ มิได้มีข้อความใดรับรองสิทธิและเสรีภาพ เรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ เนื่องจาก สิทธิและเสรีภาพที่เป็นเรื่องเฉพาะมีบัญญัติอยู่ในมาตราอื่นของรัฐธรรมนูญแล้ว จึงไม่ใช่บทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่บุคคลที่จะโต้แย้งหรือกล่าวอ้างว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรานี้ได้เช่นกัน

ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ตริ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๔๗ ทวิ (๒) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ วรรคสาม หรือไม่ เห็นว่า มาตรา ๔๗ ตริ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๔๗ ทวิ (๒) บัญญัติกำหนดให้พฤติกรรมในทางทุจริตเป็นลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อป้องกันมิให้มีเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน ไม่ให้ผู้มีความประพฤติไม่ดีเข้ามาสมัคร และป้องกันไม่ให้มีการทุจริตหรือมีการแสวงหาผลประโยชน์เกิดขึ้นในภายหลังจากที่ได้รับการเลือกตั้งแล้ว

กฎหมายจึงกำหนดให้ลักษณะต้องห้ามนั้นยังคงบังคับใช้ตลอดไปขณะดำรงตำแหน่งด้วย และการจะถือว่าผู้ใดมีพฤติกรรมในทางทุจริตหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงและการวินิจฉัยของนายอำเภอตามมาตรา ๔๗ ตรีวรรคสอง ทั้งสองมาตราดังกล่าวเป็นการกำหนดคุณสมบัติลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ไม่ใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๕ วรรคท้าย แต่อย่างใด

ด้วยเหตุดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วจึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ตรี วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๔๗ ทวิ (๒) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๕ วรรคสาม

นายบุรีชัย มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ